

Årsrapport 2023

Överförmyndarnämnden

Rapport från
stadsrevisionen

HELSINGBORG

Den kommunala revisionen i Helsingborgs stad är fullmäktiges kontrollinstrument för att granska den verksamhet som bedrivits i nämnder och bolag. Stadsrevisionen i Helsingborgs stad granskar nämnders och styrelser ansvarstagande för att genomföra verksamheten enligt fullmäktiges uppdrag. Stadsrevisionen omfattar både de förtroendevalda revisorerna och revisionskontoret.

I årsrapporter för nämnder sammanfattar stadsrevisionen det gångna årets granskningar och bedömningar av verksamheten. Större granskningar som genomförs under året kan också publiceras som projektrapporter.

Publikationerna finns på stadsrevisionens hemsida, helsingborg.se/stadsrevisionen. De kan också beställas från revisionskontoret, stadsrevisionen@helsingborg.se.

SAMMANFATTANDE BEDÖMNING	4
1. ÅRETS GRANSKNING	5
2. VERKSAMHET OCH EKONOMI	6
2.1. VERKSAMHETSMÄSSIGT RESULTAT	6
2.1.1. INRIKTNING OCH UPPDRAG	6
2.2. EKONOMISKT RESULTAT	7
2.2.1. DRIFTVERKSAMHET	7
2.3. SAMMANFATTANDE BEDÖMNING AV VERKSAMHET OCH EKONOMI	7
3. INTERN KONTROLL	8
3.1.1. INTERN KONTROLLPLAN	8
3.1.2. STADSREVISIONENS GENOMFÖRDA GRANSKNINGAR	8
3.2. SAMMANFATTANDE BEDÖMNING AV INTERN KONTROLL	9
4. RÄKENSKAPER	10
4.1. SAMMANFATTANDE BEDÖMNING AV RÄKENSKAPER	10

Sammanfattande bedömning

Revisorerna ska varje år pröva om verksamheten inom nämnderna sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen är tillräcklig.

De bedömningar som görs i rapporten har som mål att uppnå en rimlig grad av säkerhet om nämndens verksamhet och redovisning i sin helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet men ingen garanti för att svagheter eller felaktigheter inte finns.

I denna rapport redovisas resultat och bedömningar utifrån stadsrevisionens granskningar av verksamheten 2023. De avvikelser som noterats kommenteras i rapporten.

Verksamhet och ekonomi

Sammantaget bedöms att överförmyndarnämnden **i allt väsentligt** har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Bedömningen grundar sig på att det verksamhetsmässiga resultatet till stor del är förenligt med kommunfullmäktiges uppdrag och inriktning för verksamheten samt att lagstiftning och andra föreskrifter efterlevts.

Intern kontroll

Den samlade bedömningen är att överförmyndarnämndens styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten **i allt väsentligt** har varit tillräcklig. Bedömningen grundar sig på att nämnden följer stadens reglemente för intern kontroll och att arbetet med intern kontroll utgör en integrerad del av nämndens styrning och uppföljning.

Räkenskaper

Räkenskaperna bedöms, **i allt väsentligt**, ge en rättvisande bild av verksamhetens resultat och ekonomiska ställning. Räkenskaperna bedöms vara upprättade i enlighet med gällande lagstiftning och god redovisningssed.

1. Årets granskning

Revisorerna ska varje år pröva om verksamheten inom nämnderna sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen är tillräcklig. I denna rapport redovisas resultat och bedömningar utifrån revisionskontorets granskningar av överförmyndarnämnden 2023.

Revisionen har utförts enligt kommunallagen, andra tillämpliga lagar, reglementet för stadsrevisionen samt god revisionssed i kommunal verksamhet. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge en rimlig grund för bedömning av nämndens verksamhet.

I den årliga granskningen ingår att revisionen löpande följer verksamheten genom att ta del av grundläggande dokument och ärenden. Grundläggande dokument är bland annat plan för mål och ekonomi, reglemente, delegationsordningar, ekonomi- och verksamhetsrapportering, delårsrapport, verksamhetsberättelser, beslutsunderlag och protokoll. Under året har också särskilda möten hållits avseende ekonomi och intern kontroll. Vidare genomför revisionen också en viss omvärldsbevakning kopplat till nämndens verksamhet.

De bedömningar som görs i rapporten av verksamhet och ekonomi, av intern kontroll samt av räkenskaper har som mål att uppnå en rimlig grad av säkerhet om nämndens verksamhet och redovisning i sin helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet men ingen garanti för att svagheter eller felaktigheter inte finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentlighet är högre än felaktighet som beror på misstag. Detta eftersom oegentlighet kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.

Granskningsledare har varit Marie Jakobsson vid Helsingborgs stads revisionskontor.

Årsrapporten har faktakontrollerats av förvaltningen.

2. Verksamhet och ekonomi

I detta avsnitt redovisas en granskning av om nämndens resultat är förenligt med kommunfullmäktiges beslutade uppdrag och inriktning samt följt de beslut, riktlinjer, lagstiftning och andra föreskrifter som gäller för verksamheten. Vidare redovisas om nämnden har genomfört sitt uppdrag med tillgängliga resurser samt haft en styrning och uppföljning mot inriktning och beslut.

2.1. Verksamhetsmässigt resultat

Bedömningen av nämndens verksamhetsmässiga resultat grundas på revisionskontorets granskning av nämndens redovisning i årsbokslut, verksamhetsberättelse, delårsbokslut samt på övriga granskningar som genomförts under året.

2.1.1. Inriktning och uppdrag

Kommunfullmäktige har beslutat om ett uppdrag och en inriktning för överförmyndarnämnden som nämndens verksamhet ska hålla sig inom. I överförmyndarnämndens reglemente framgår att nämndens uppdrag är att hjälpa invånare i behov av god man eller förvaltare. Under 2023 har överförmyndarnämnden haft följande inriktning: "Digitalisera gode mäns och förvaltares ekonomiska redovisningar för att skapa en mer effektiv och rättssäker hantering."

Överförmyndarnämnden har ökat antalet nyckeltal i verksamheten för att synliggöra omfattningen av uppdraget och effektivare följa upp resultatet i relation till uppdraget.

Inlämnade digitala redovisningar uppgår 2023 till 33 procent. Det går att utläsa av nyckeltalet digitalt inlämnade och redovisade ekonomiska redovisningar för gode män och förvaltare. Resultatet är i nivå med föregående. Nämnden har under 2023 uppdaterat sitt verksamhetssystem i syfte att öka inslaget av digitalisering i arbetet. Det har förekommit inkörningsproblem i det uppdaterade systemet och i leverantörens stödmaterial. En utbildningsinsats för ställföreträdarna att börja använda systemstödet har startat och hoppas ge ökande resultat över tid i form av att fler ställföreträdare övergår till digitala redovisningar.

Nämnden har under året genomfört en uppmärksam rekryteringskampanj med gott resultat i form av 98 nya ställföreträdare. Samtidigt får verksamheten räkna med att det årligen också blir ett antal ställföreträdare som avsäger sig uppdraget, på grund av olika personliga skäl. 2023 skedde 87 avsägelser och utan tillskottet från rekryteringskampanjen hade tillgången på ställföreträdare sannolikt försämrats.

Flera aktiviteter har införts under året i syfte att utbilda och stärka de nya ställföreträdarna i deras roll, bland annat genom att erbjuda mentorskap av en erfaren ställföreträdare och en ändrad arvodesmodell. Att överförmyndarnämnden erbjuder utbildning och stöd är avgörande för att gode männen och förvaltarna ska kunna göra en bra insats, vilja fortsätta med sina uppdrag, och vilja ta fler uppdrag.

Länsstyrelsens tillsyn

Inspektionsprotokollet från Länsstyrelsen visar att det generellt är god ordning i akterna och att akterna är överskådliga och välskötta.

2.2. Ekonomiskt resultat

2.2.1. Driftverksamhet

Nämnden redovisar följande utfall och avvikelser för år 2023:

Tabell: Ekonomiskt utfall

Resultaträkning, tkr	Bokslut 2023	Internbudget 2023	Bokslut 2022
Kommunbidrag	21 539	21 539	18 141
Disposition av ack resultat	0	140	529
Intäkter	67	0	50
Summa intäkter	21 605	21 679	18 720
Kostnader	-21 587	21 679	-20 202
Summa kostnader	-21 587	21 679	-20 202
RESULTAT	19	0	-1 482

Av ovanstående redovisning framgår att nämndens utfall redovisar ett överskott om 19 tkr i förhållande till budgeten. Detta beror på ökad betalningsförmåga hos huvudmännen. Förmågan ligger på 46 procent och det innebär att kommunens andel av arvodeskostnader minskat med 2 procent de senaste två åren. IT och en flytt av kontoret har inneburit högre kostnader än budgeterat under året. Nämnden har fått information tertialvis om ekonomin vid sina sammanträden.

2.3. Sammanfattande bedömning av verksamhet och ekonomi

Stadsrevisionen bedömer att nämndens verksamhetsmässiga och ekonomiska resultat för 2023 i allt väsentligt är förenligt med uppdraget och den verksamhetsinriktning som fullmäktige fastställt. Nämnden har i allt väsentligt bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

3. Intern kontroll

I detta avsnitt redovisas en granskning av nämndens interna kontroll. Av granskningen framgår bland annat i vilken utsträckning den interna kontrollen är en integrerad del i verksamhetens styrning och uppföljning. Vidare om det finns systematiskt ordnade kontroller i organisation, system, processer och rutiner.

3.1.1. Intern kontrollplan

I stadens reglemente för intern kontroll tydliggörs ansvaret för den interna kontrollen. Nämnden har det yttersta ansvaret för den interna kontrollen inom sitt verksamhetsområde. Det ska inom nämndens ansvarsområde finnas en organisation för den interna kontrollen för att tillse att medarbetare följer regler och anvisningar om intern kontroll.

Överförmyndarenheten har utsett en särskilt ansvarig samordnare för den interna kontrollen. Kontrollsamordnaren leder arbetet tillsammans med överförmyndarchef men involverar och samlar in information från medarbetarna. Det finns ingen rutin att involvera nämndens ledamöter i riskanalysarbetet.

Nämnden ska anta en särskild plan för uppföljning av den interna kontrollen. Överförmyndarnämnden antog sin interna kontrollplan för år 2023 den 16 november 2022. I planen för 2023 har det ingått fyra processer. Processerna omfattar GDPR med personuppgiftsbehandling, arvoden till ställföreträdare, tillgång till ställföreträdare samt om nämnden har barnperspektivet och Barnkonventionen med sig i besluten.

Nämnden har en löpande uppföljning. Förvaltningen återrapporterar resultatet av den interna kontrollen årligen. Återrapporteringen avseende 2023 års interna kontrolluppföljning rapporterades till nämnden den 14 februari 2024. Av resultatet framgår att en av fyra granskningsprocesser har ett kännbart resultat. Nämnden konstaterar att verksamheten inte helt har säkerställt en tillräcklig struktur för att leva upp till de krav som anges i barnkonventionen, med utgångspunkt i dess fyra grundprinciper. Nämnden bedömer dock att de metoder som hittills har implementerats i all väsentlighet är ändamålsenliga i fråga om systematik och arbetssätt, men att mer utbildning och arbete i ämnet behövs.

3.1.2. Stadsrevisionens genomförda granskningar

Förtroendekänsliga poster

Inom ramen för den årliga granskningen har vi genomfört en kontroll av nämndens hantering av förtroendekänsliga poster i syfte att bedöma om den interna kontrollen är tillräcklig. Förtroendekänsliga poster i denna granskning har avsett extern representation, intern representation, resor i tjänst samt kurser/konferenser.

Fullmäktige har beslutat om riktlinjer och rutiner för representation den 30 januari 1996. I denna tydliggörs att representation och intern traktering ska främja stadens verksamhet och intressen samt visa ett rimligt mått av gästfrihet. Det ska även finnas anknytning, klara sakliga motiv och en medvetenhet om att användningen av offentliga medel kräver omdöme och aktsamhet. I riktlinjen framgår bland annat vilka kostnader som kan tillåtas samt vilka formkrav som krävs för att verifikationen ska godkännas som bokföringsmaterial.

I denna granskning har stickprov genomförts av tio konton i nämndens redovisning. Av totalt 22 stickprov finns någon avvikelser i 16 fall, vilket motsvarar 73 procent.

Genomgående handlar det om avvikelser i dokumentationskraven på syfte och deltagande samt attest av eget deltagande. Utöver det har det noterats enstaka avvikelser gällande felkontering.

Sammanfattningsvis visar stickproven att nämnden delvis har säkerställt en tillräcklig intern kontroll inom detta område.

3.2. Sammanfattande bedömning av intern kontroll

Stadsrevisionens samlade bedömning är att överförmyndarnämndens styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten i allt väsentligt har varit tillräcklig. Bedömningen grundar sig på att nämnden följer stadens reglemente för intern kontroll och att arbetet med intern kontroll utgör en integrerad del av nämndens styrning och uppföljning av verksamheten.

Nämnden arbetar i enlighet med kommunens reglemente med intern kontroll vad gäller arbetet med riskanalyser och framtagande av intern kontrollplan. Utifrån nuvarande process bedömer vi att nämnden i högre utsträckning bör vara delaktig i processen vid framtagande av riskanalys som ligger till grund för de granskningspunkter som antas. Vi ser positivt på att nämnden får återkoppling över de åtgärder som genomförts för de processer som tidigare visat avvikelser.

4. Räkenskaper

I detta avsnitt redovisas en bedömning av om nämndens räkenskaper är rättvisande, upprättade enligt lag om kommunal bokföring och redovisning samt följer god redovisningssed. Bedömningen baseras på en granskning av nämndens bokslut och på övriga granskningar som genomförts under året.

Granskningen av bokslutet har i huvudsak inriktats på:

- Verifiering och bedömning av upptagna balansposter
- Periodiseringskontroller
- Genomgång av inventarier/anläggningstillgångar
- Genomgång av verksamhetsberättelse/årsanalys
- Bedömning av om upprättat bokslut överensstämmer med angivna riktlinjer, lagstiftning och god redovisningssed.

Inga särskilda iakttagelser av väsentlig karaktär har gjorts i samband med granskning av räkenskaperna under 2023. Mindre avvikelser har hanterats direkt med förvaltningen.

4.1. Sammanfattande bedömning av räkenskaper

Stadsrevisionens samlade bedömning är att räkenskaperna, i allt väsentligt, ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat och ekonomisk ställning. Räkenskaperna bedöms vidare vara upprättade i enlighet med lagstiftning och god redovisningssed.